

T.C.
BAŞBAKANLIK
Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.1.GÜM.0.06.10.00-010.06/2235

28/5/2009

Konu : Gemi Kaynaklı Atıklar

GENELGE
(2009/77)

Bilindiği üzere, Ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler gereğince **gemilerin normal operasyonlarından kaynaklanan atıkların** limanlarımızda kabullerinin yapılması gerekmekte olup buna ilişkin idari ve teknik esaslar Denizcilik Müsteşarlığınca uygulanmaktadır. Gemilerden toplanan atıklar, Çevre ve Orman Bakanlığınca lisans verilen tesislerde geri kazanılmakta veya nihai olarak bertaraf edilmektedir. Ayrıca gemilerden kaynaklanan atıkların "Tehlikeli Atıkların Sınırlanması Taahhüdünün ve Bertarafının Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesi"nin kapsamı dışında tutulması ve gemilerden yapılan atık kabulünün atık ithalatı mantığı içinde değerlendirilmemesi nedeniyle, Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıklara İlişkin meri DTS Tebliğinin "Kapsam dışı atıklar" başlıklı 8 nci maddesinde "Denizlerin Gemiler Tarafından Kirletilmesinin Önlenmesine Ait Uluslararası Sözleşme (MARPOL-73 Sözleşmesi)" ile bu Sözleşmeyi tadil eden diğer Protokol (MARPOL-78 Protokolü) ve değişiklikler kapsamında yer alan yabancı bayraklı gemilerin seferleri sırasında normal operasyonlarından kaynaklanan atıklar, atık alma gemisine veya doğrudan atık kabul tesisine boşaltılma işlemi ve/veya teslimi ile serbest dolaşıma girer. Söz konusu atıklar, bu Tebliğ hükümlerine tabi değildir. Bu tür atıkların gemilerden alınması işlemi, Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği hükümlerine göre sonuçlandırılır." hükmüne yer verilmiştir.

"Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği" Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından 26/12/2004 tarih ve 25682 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 2006/6 sayılı "Gemi Atıklarının Bildirimi ve Haberleşme Genelgesi" ile de gemilerden atık alım işlemleri belirlenmiştir.

Çevre ve Orman Bakanlığı ve Denizcilik Müsteşarlığı ile birlikte yapılan değerlendirmeler sonucunda, gemi atıklarının lisanslı atık alım gemileri ile veya doğrudan atık kabul tesislerine "gemilerden kaynaklanan atıkların transfer formu" eşliğinde ulaştırıldığı, atık kabul tesislerine ilişkin lisanslandırma ve tesislerin faaliyetlerinin denetiminin Çevre ve Orman Bakanlığınca yerine getirildiği; Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından, gemilerden atık alım işlemlerinin yönetmelik ile bir sistematığe bağlandığı, gemilerin normal seferleri sırasında oluşan sintine suyu, slop, sludge olarak adlandırılan bu gibi maddelerin MARPOL Sözleşmesi ve çevre mevzuatı açısından "atık" olarak kabul edildiği, bu tür atıkların gemiden alınımından gümrüklü sahadan çıkışı ve bertaraf tesisine teslimine kadar olan sürecin mevzuata uygun bir şekilde yürütüldüğü, atık alım tesisi ile bertaraf tesislerinin ise giren atık miktarı, türü ve belli fire oranları nispetinde çıkması gereken atık miktarı itibarıyla Bakanlıklarınca denetlendiği ve ihlallere açık bir durum bulunmadığı, gemilerden atık alım prosedürü içerisinde gümrük personeli tarafından ayrıca numune alınıp tahlile gönderilmesi uygulamasının prosedürü arttırdığı, Bakanlığın tartışmasız "atık" olarak kabul ettiği bu tür atıkların ayrıca tahlile gönderilmesinin gereksiz bir uygulama olması yanında MARPOL Sözleşmesinden doğan yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi sonucunu doğurduğu belirtilmiştir.

Çevre ve Orman Bakanlığı ile Denizcilik Müsteşarlığı'nın konuya ilişkin görüşleri çerçevesinde yapılan değerlendirme sonucunda, gümrük idarelerinin söz konusu atıklardan numune alma ve

T.C.
BAŞBAKANLIK
Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.1.GÜM.0.06.10.00-010.06/2235

28/5/2009

Konu : Gemi Kaynaklı Atıklar

tahlile gönderme prosedürünün yeniden gözden geçirilmesi gereği hasıl olmuş; **Gümrük İdaresinin gözetim ve denetim hakkı saklı kalmak kaydıyla, gemi kaynaklı sintine, slop, sludge gibi atıklardan liman sahasından veya toplayıcı gemiden numune alınması ve tahlile gönderilmesi uygulamasının kaldırılmasına** karar verilmiştir.

Yine her iki kurumun görüşleri çerçevesinde yapılan değerlendirme sonucunda, **söküm amacıyla Aliğa Gemi Söküm Bölgesine getirilecek olan gemilerden kaynaklanan yakıt atıklarına** ilişkin olarak aşağıda belirtilen şekilde işlem yapılması uygun bulunmuştur.

Aliğa Gemi Söküm Bölgesine söküm amacıyla gelen gemilerden çıkan yağ, fuel-oil ve mazot gibi petrol türevli ürünler, ürün özelliğini yitirmiş olması nedeniyle "tehlikeli atık" sınıfına girmesi, bu nedenle gemi kaynaklı petrol atıklarının yönetiminin 14/03/2005 tarih ve 25755 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği" hükümlerine tabi olması, anılan Yönetmeliğin 9 uncu maddesi uyarınca, atık üreticisinin atığın bertarafını sağlamakla yükümlü olması, bu durumda atık üreticisi olan gemi söküm firmalarının gemilerden çıkan yağ, fuel-oil ve mazot gibi atıkların bertarafını sağlamakla yükümlü olmaları, dolayısıyla, **gemi söküm amacıyla Aliğa Gemi Söküm Bölgesine getirilen/getirilecek olan gemilerden çıkan ve/veya hali hazırda bölgedeki tanklarda yedd-i emin olarak bırakılan yağ, fuel-oil ve mazot gibi atıkların "tehlikeli atık" sınıfına girmesi ve bu tür atıkların tasnif edilememesi nedeniyle atık yağ geri kazanımı yapan tesislere gönderilmesi uygun olmadığından bahse konu atıkların ilgili gemi söküm firmaları tarafından İZAYDAŞ ya da lisanslı çimento fabrikasına gönderilerek bertarafının sağlanması** gerekmektedir.

Bununla birlikte, Çevre ve Orman Bakanlığı(Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü) ndan alınan 16/04/2009 tarih ve 23726 sayılı yazıda; söküm amacıyla gelen gemilerden kaynaklanan yakıt atıklarının bertaraf edilmesi amacı ile BATIÇİM A.Ş. ile sözleşme yapıldığı ve atık sevkiyatlarının başladığı, yakınlığı nedeniyle söz konusu atıkların Petkim Petrokimya Holding A.Ş.'ne ait "tehlikeli atık yakma" tesisine de gönderilebilmesi için Bakanlıkları onayının talep edildiği belirtilerek, Petkim Petrokimya Holding A.Ş. tehlikeli atık yakma tesisine "Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği" Ek-7 Atık Listesine göre (13) Yağ ve sıvı yakıt atıkları grubu atıklardan;

- 13 01 03 - Klorlanmamış hidrolik yağlar (emülsiyonlar hariç)
- 13 01 05 - Klor içermeyen emülsiyonlar
- 13 01 06 - Sadece madeni yağ içeren hidrolik yağlar
- 13 01 08 - Fren sıvılar
- 13 01 10 - Mineral bazlı, klor içermeyen hidrolik yağlar
- 13 01 11 - Sentetik hidrolik yağlar
- 13 01 12 - Hazır ve çözünebilir hidrolik yağlar
- 13 02 02 - Klorlu olmayan motor, şanzıman ve yağlama yağları
- 13 02 05 - Mineral bazlı klor içermeyen makine, şanzıman ve yağlama yağları
- 13 02 06 - Sentetik motor, şanzıman ve yağlama yağları
- 13 02 07 - Hazır ve çözünebilir makine, şanzıman ve yağlama yağları
- 13 04 02 - İskele kanalizasyonlarından (mendirekten) kaynaklanan sintine yağları
- 13 04 03 - Diğer denizcilik seferlerinden kaynaklanan sintine yağları

T.C.
BAŞBAKANLIK
Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.1.GÜM.0.06.10.00-010.06/2235

28/5/2009

Konu : Gemi Kaynaklı Atıklar

- 13 05 02 - Yağ/su separatöründen (ayırıcısından) çıkan çamurlar
- 13 05 06 - Yağ/su separatöründen (ayırıcısından) çıkan yağ
- 13 05 07 - Yağ/su separatöründen (ayırıcısından) çıkan yağlı su
- 13 07 01 - Fuel-oil ve mazot
- 13 07 02 - Benzin (petrol)
- 13 07 03 - Diğer yakıtlar (karışımlar dahil)

kabul edilebilmekte olduğu belirtilmiş ve Aliğa Gemi Söküm Bölgesine söküm amaçlı gelen gemilerden kaynaklanan yakıt atıkları; **13 07 01 - Fuel-oil ve mazot, 13 07 02 - Benzin (petrol), 13 07 03 - Diğer yakıtlar (karışımlar dahil) atık kodlarından herhangi birinde sınıflandırılabilmesi için bertaraf amacı ile Petkim Petrokimya Holding A.Ş.'ne ait tehlikeli atık yakma tesisine de gönderilmesi** adigeçen Bakanlıkça uygun bulunmuştur.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

S. Umman HAMİDOĞULLARI
Müsteşar a.
Genel Müdür V.

DAĞITIM:
Taşra Teşkilatına